

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 022 173/99-2157
Signatura: bb3cs103

Oblastní pracoviště Střední Čechy č. 2
Okresní pracoviště Kladno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Kladno, Školská 322
Školská 322, 272 01 Kladno - Kročehlavy

Identifikátor ředitelství: 600 044 092

IZO: 102 086 966

Ředitelka školy: Ing. Miroslava Páralová

Zřizovatel: Město Kladno, nám. Starosty Pavla 44

Příslušný školský úřad: ŠÚ Kladno, Víta Nejedlého 1575, 272 01 Kladno

Termín inspekce: 6. - 8. a 12. dubna 1999

Inspektoři: Mgr. E. Kindlová, PaedDr. Jitka Kozáková

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání

**Označení dokladů
a ostatních materiálů,
o které se zjištění opírá:**

Písemná dokumentace: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol ze dne 1999-01-20 čj. 35/95-00; statistický výkaz o základní škole pro školní rok 1998/99; zřizovací listina č. 308 ze dne 1994-11-25, včetně dodatku ze dne 1999-01-04; statut organizace, dokumentace školy dle § 38a školského zákona č. 258/96 Sb., tematické plány učiva, žákovské knížky a písemnosti žáků, záznamy z hospitací.

Metody inspekce: Hospitace, přímá pozorování, rozhovory, kontroly a rozbory dokumentace, beseda se žáky dvou specializovaných tříd.

Ve zprávě je použito zavedených hodnotících stupňů podle kritérií ČŠI:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní informace

Škola má 35 tříd a 2 oddělení školní družiny. Navštěvuje ji 612 žáků. Od roku 1982 jsou zde zavedeny třídy pro žáky s vývojovými poruchami učení a chování, do kterých dojíždí děti z různých částí města i jeho okolí. Celkem dojíždí 55 mimokladenských žáků z 27 obcí. V patnácti běžných třídách 1. - 9. ročníku je 356 žáků, ve dvaceti specializovaných třídách 2. - 9. ročníku 256 žáků. Počet přijímaných dětí se specifickými poruchami učení a chování (dále jen SPU) se každoročně zvyšuje, počet žáků v běžných třídách naopak klesá, viz tabulka. Koncepčním záměrem je zachování obou typů tříd s možností jejich vzájemné prostupnosti. Vysoké procento žáků pochází z rodin sociálně slabých, v blízkosti školy žije velká komunita romského etnika.

Počty žáků z hlediska vývoje:

školní rok	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
žáků v dyslekt. třídách	93	131	169	199	224	256
žáků v ostatních třídách	464	424	379	397	368	356
počet žáků celkem	557	555	548	596	592	612

Vzdělávací nabídka

Výchovně-vzdělávací program:

Běžné třídy		Specializované třídy	
1. ročník	Základní škola, čj. 16847/96-2	1. ročník	0
2. ročník	Základní škola	2. ročník	Základní škola
3. ročník	Obecná škola, čj. 12035/97-20	3. ročník	Základní škola
4. ročník	Obecná škola	4. ročník	Základní škola
5. ročník	Obecná škola	5. ročník	Základní škola
6. ročník	Základní škola	6. ročník	Základní škola
7. ročník	Základní škola	7. ročník	Základní škola
8. ročník	Základní škola	8. ročník	Základní škola
9. ročník	Upravené dokumenty 18730/91-20	9. ročník	Upravené dok. 18730/91-20

Výuka jazyků: Základní výuka probíhá v plném rozsahu podle učebních plánů 3 hodiny týdně od 4. do 9. ročníku. V běžných třídách se vyučuje převážně anglický jazyk, ve specializovaných třídách německý jazyk. Nejmladším dětem je v prostorách školy nabízena soukromá jazyková výuka.

Výuka tělesné výchovy: Ve všech třídách se vyučují dvě hodiny týdně, formou kroužku je zavedena zdravotní tělesná výchova. Plavecký výcvik je organizován v rozsahu 40 hodin ve druhých a třetích třídách. Žákům 7. - 9. ročníku je nabízen týdenní lyžařský výcvikový kurz. Volitelné nebo nepovinné předměty se sportovním zaměřením se nevyučují. Formou zájmového kroužku pracuje turistický kroužek 1. stupně.

Výuka práce na počítačích: V rámci volitelných předmětů se vyučuje informatika ve dvou třídách, v rámci pracovních činností práce s počítačem v osmi třídách. Pro žáky 1. stupně je zaveden kroužek výpočetní techniky.

Výuka předmětů praktické činnosti a pracovní vyučování na II. stupni: Pěstitelství, příprava pokrmů, práce s počítačem, základy techniky.

Volitelné předměty v 7. - 9. ročníku: Ve všech třídách mají žáci vždy jen jeden volitelný předmět, zásada volitelnosti nebyla dodržena. Zavedeny jsou předměty: informatika, domácnost, technické kreslení, svět práce.

Nepovinné předměty: Jako jediný předmět je na vysvědčeních vykazována logopedická péče; jedná se o nesprávné označení kompenzačních skupin speciální pedagogické péče, kterou škola zajišťuje pro děti s vývojovými poruchami učení.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Budova: Škola užívá rozsáhlou, historickou budovu č. 322 z r. 1899. Původní architektura je stále funkční, budova má účelné vnitřní uspořádání i vhodné umístění ve staré kročehlavské zástavbě. Stojí v nefrekventované zóně, má velký uzavřený dvůr, zahradu, před školou je veřejný park. Součástí objektu je také pozemek u sousední církevní základní školy, na kterém je hřiště.

Technický stav budovy: Na první pohled je zřejmé, že historická budova je zanedbaná, po mnoho let je odkládána obnova vnějších omítek a výměna oken. Pro padající římsy je z bezpečnostních důvodů pro žáky uzavřen dvůr i zahrada. Kotelna je nově plynofikovaná.

Učebny: K výuce 35 tříd je používáno 36 učeben. Většina tříd je velká a prostorná, tři jsou malé a nevyhovující; jako pracovna je vykazovaná pouze počítačová učebna. Vybavení a uspořádání učeben má rozdílnou kvalitu. Na I. stupni převažují třídy příjemně upravené, na dobré estetické i funkční úrovni. Třídy II. stupně jsou více neosobní, v jejich vybavení i uspořádání jsou rezervy. I když je škola velká a prostorná, současný vysoký počet tříd již zcela vyčerpá její prostorovou kapacitu.

Kabinety, úložné a další prostory: Počet kabinetů je dostačující, žákovská knihovna je umístěna v běžné učebně. Sborovna byla z prostorových důvodů zrušena, využívá se pouze její malá část jako informační centrum pro učitele; ve zbylé části je zřízena učebna. Pedagogické rady a provozní porady se konají v jídelně školy. Pracovníkům vedení slouží ředitelna a tři kanceláře. Z bývalého bytu se v současné době buduje centrum pro speciální výuku žáků s dyslektickými poruchami. Využití velkých půdních prostorů brání jejich prašnost.

Nábytek: Úložný nábytek ve třídách i v kabinetech je převážně starý, některé skříně jsou ještě původní, historické; nábytek ve třídách je většinou poškozený a nehezký. Žákovské stolky a židle se postupně obnovují, v několika třídách je již nové vybavení. Stav tabulí je v různých třídách rozdílný, převažují rovněž staré typy. Vybavení úložným i žákovským nábytkem je v porovnání se standardem jiných škol podprůměrné.

Vybavenost učebnicemi: Na I. stupni je dobrá, na II. stupni spíše průměrná; namátkovou kontrolou bylo zjištěno používání učebnic vyřazených ze seznamu MŠMT (Čj 7. roč.). Finanční normativ, určený pro žáky I. tříd, byl vyčerpán a dodržen. Vybavenost speciálními učebnicemi a texty pro žáky se specifickými poruchami učení je dostatek, zejména pro I. stupeň.

Vybavenost učebními pomůckami a potřebami: Škola je celkově dobře vybavena, včetně speciálních pomůcek.

Vybavenost didaktickou a výpočetní technikou: Tradiční zvukové a promítací techniky je dostatek; v mnoha třídách jsou k dispozici zpětné projektory, v některých třídách videorekordéry. Učebna výpočetní techniky má 8 počítačů pro žáky.

Podmínky pro tělesnou výchovu: Škola vlastní tělocvičnu a hřiště s pevným povrchem; toto využívají společně dvě školy. Dobré přírodní podmínky poskytuje blízký les. Vybavení náradím a náčiním je přiměřené.

Podmínky pro pracovní činnosti: V současné době jsou podprůměrné; zahrada a dvůr jsou z bezpečnostních důvodů uzavřené, dílna pro žáky chybí. Škola tento nedostatek kompenzuje blokovou výukou v dílnách SOU, kterou externě vedou mistři odborného výcviku. Žákovská kuchyňka je zavedena, podle sdělení žáků je málo využívána.

Estetická úroveň školy: Interiéry jsou podstatně lepší než vlastní exteriér školy. Zejména chodby a schodiště jsou vkusně vyzdobené, vystavené práce žáků vypovídají o dobré úrovni výuky výtvarné výchovy. Celkově je prostředí spíše vlídné a příjemné, navozuje dobrou školní atmosféru.

Škola pracuje ve složitých materiálně-technických podmínkách. Nejzávažnější problém, havarijní stav vnějšího pláště budovy, se ve svém důsledku negativně promítá do různých oblastí výchovně-vzdělávací práce. Ve špatném stavu je také vybavení úložným, částečně i žakovským nábytkem. V oblasti učebnic, pomůcek a didaktické techniky je úroveň celkově dobrá. Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Počet žáků ve třídách: Ve specializovaných třídách je nejvíce 16 žáků (IX třída), nejméně 8 (II. třídy), průměrně 13 žáků. V běžných třídách je nejvíce 34 dětí (VIII. A, 32 dětí ve II.A), nejméně 21 (I.A, VII.A), průměr 24 žáků.

Stavba rozvrhu, organizace přestávek: Počet hodin, jejich sled i délka přestávek odpovídají požadavkům odst. (1-3) § 9 vyhlášky 291/1991 Sb., o základní škole.

Podmínky pro relaxaci: Škola nemá vytvořeny podmínky pro přestávkové relaxační aktivity nebo pro pobyt dětí venku. Žáci tráví velké přestávky převážně ve třídách. Během vyučovacích hodin učitelé na zásadu krátkého odpočinku velmi málo dbali nebo uvolňovací činnosti zařazovali neúčelně až na závěry vyučovacích jednotek. Opakovalo se také prodlužování hodin a na úkor přestávek.

Světelné a tepelné podmínky: Ve většině tříd jsou optimální; v některých učebnách jsou světelné podmínky na horší úrovni, vyžadují celodenní umělé osvětlení.

Žakovský nábytek: Ve třídách se zpravidla používá pouze jeden velikostní druh stolků a židlí nebo výška židlí je nepřiměřená k výšce stolů.

Šatny: Svrchní ošacení i obuv si žáci odkládají v učebnách na šatnový panel. Při přecházení do různých učeben během dne si oblečení přenáší s sebou. Toto řešení je nehygienické a pro žáky nepříjemné.

Sociální zařízení: Na celé škole je zrekonstruované a zmodernizované, má dobrou hygienickou úroveň, základní vybavení je zajišťováno.

Čistota školy: Většina stěn potřebuje nově vymalovat, většina dveří nově nalakovat, ve velmi špatném stavu jsou okna. Úroveň úklidu byla v daných podmínkách zjištěna jako přiměřená.

Pitný režim: Nápoje jsou v barelech na chodbách, žáci používají vlastní šálky. Zajišťování pitného režimu je v kompetenci školní jídelny.

Stravování žáků: Součástí školy je školní jídelna. K obědu nabízí tři druhy jídel, podmínky pro stolování vyhovují. Podle sdělení ředitelky je technické vybavení a zařízení kuchyně již velmi poruchové a zastaralé.

Pedagogické dozory, školní úrazy: Rozvrh dozorů je písemně stanoven a zveřejněn na chodbách, závady nezjištěny. Evidence úrazů je řádně vedena, evidovány jsou pouze drobná poranění a běžné úrazy.

Školení a poučení BOZP: Školení zaměstnanců je dokladováno, poučení žáků o bezpečnosti a projednání řádu školy je v třídních knihách zaznamenáváno. Kontroly a revize zajišťuje vedení školy v součinnosti se zřizovatelem.

Psychohygienické podmínky jsou nedostačující zejména v oblasti relaxace dětí, závažným problémem jsou chybějící žákovské šatny. Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.

3 Hodnocení personálních podmínek

Tým vedoucích pracovníků tvoří ředitelka a její tři zástupkyně, administrativní a zčásti ekonomický úsek spravuje hospodárka. Pedagogický sbor má (včetně vedení) 44 učitelů (z toho 41 žen) a 2 vychovatelky školní družiny. V přepočtu na plně zaměstnané - 41 pracovních úvazků. Správních zaměstnanců, včetně školní jídelny, je 13.

Ředitelkou školy je Ing. Miroslava Páralová. Je absolventkou VŠE se zaměřením na učitelství ekonomických předmětů na školách II. cyklu, postgraduálním studiem získala odbornost pro výchovné poradenství. Má 36 let pedagogické praxe, převážně na SOU. Na zdejší školu nastoupila do funkce ve školním roce 1991/92, jmenována byla na základě konkurzního řízení k 1. 2. 1992.

Zástupkyně ředitelky	Pedagogická způsobilost	Odborná způsobilost	Pedagogická praxe	V řídicí funkci od roku / na zdejší škole působí od r.
	SpgŠ	1. stupeň ZŠ	40 roků	od r. 1974 / 1982
	PF UK	Rj-Hv	29 roků	od r. 1992 / 1992
	PF UK	vychovatelství pro spec. zař.	18 roků	od r. 1997 / 1993

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	24	1	2	1	12	0	4	0
Vychovatelé	2	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	26	1	2	1	12	0	4	0

Pedagogičtí pracovníci	Věková struktura a složení							
	do 30 let		31-45 let		46 - důchod. věk		v důchodu	
	celkem	muži	celkem	muži	celkem	muži	celkem	muži
Učitelé	5	1	15	1	13	1	11	0
Vychovatelé	0	0	2	0	0	0	0	0
Celkem	5	1	17	1	13	1	11	0

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická praxe							
	0-5 roků	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	více než 36-
Učitelé	5	4	5	5	3	4	4	14
Vychovatelé	0	0	1	1	0	0	0	0
Celkem	5	4	6	6	3	4	4	14

Zajištění výuky v 6. - 9. ročníku z hlediska odborné způsobilosti učitelů		
Předmět	Vyučují učitelé s příslušnou odborností	Vyučují učitelé bez odbornosti pro předmět
Český jazyk	100%	0
Anglický jazyk	0	100%
Německý jazyk	0	100%
Matematika	77,5%	22,5%
Občanská výchova	70,6%	29,4%
Tělesná výchova	30%	70%
Zeměpis	0	100%
Dějepis	85,7%	14,3%
Přírodopis	100%	0
Chemie	100%	0
Fyzika	79,3%	20,7%
Hudební výchova	52,9	47,1%
Výtvarná výchova	92,6%	7,4%
Rodinná výchova	0	100%

Využití odborností je z hlediska podmínek školy účelné.

Personální podmínky školy nejsou optimální. Čtyři učitelé nemají požadovanou kvalifikaci, věkový průměr pedagogického sboru je na I. stupni cca 50 let, na II. stupni 44 let, celkově 47 roků. V 1.- 5. ročníku vypomáhá 8 třídních učitelek v důchodu (44%). Čtyři učitelé mají odborné vzdělání pro speciální pedagogiku, většina pedagogů absolvovala kurz pro nápravy specifických poruch učení a chování. Vedení školy se personální problematikou intenzivně zabývá. Stupeň hodnocení - pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

4 Plnění učebních plánů a osnov

Časové dotace pro povinné předměty odpovídají přijatým vzdělávacím programům. Do rozvrhu deseti specializovaných tříd I. stupně je všem žákům zařazena jedna hodina nepovinného předmětu logopedická péče. Svým obsahem předmět neodpovídá názvu, zařazování žáků neprobíhá dle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 21 224/98-24 k zabezpečení logopedické péče ve školství, v dokumentaci chybí komplexní logopedická diagnostika. Jedná se o nápravnou individuální i skupinovou reedukaci a kompenzaci poruch učení, nikoliv nápravu vad výslovnosti a rozvoj komunikativních dovedností ve smyslu citovaného pokynu. Hodiny jsou zařazeny do rozvrhu všem žákům, všichni jsou

klasifikování na vysvědčení. Nesprávné organizační řešení vede ke zbytečnému přetěžování žáků a zároveň ke zdvojenému čerpání finančních prostředků.

Přestupky proti dodržování učebních osnov nebyly zjištěny; vedení školy důsledně sleduje a vyhodnocuje práci předmětových komisí, vyžaduje tematické plány učiva.

Pro žáky ve specializovaných třídách jsou vypracované individuální vzdělávací plány, které zohledňují specifické potřeby žáků; velký důraz je kladen na spolupráci s rodinami dětí. Pro žáky vřazené do dyslektických tříd v průběhu školního roku jsou sestavovány plány na doplnění učiva. Při hospitacích nebyla cílená individuální péče učitelů, ve smyslu zmíněných plánů, zjištěna.

Individuální vzdělávací plány pro integrované žáky i pro žáky ve specializovaných třídách jsou řádně vypracované; ve všech hospitovaných třídách byly učební osnovy dodržovány, závady nebyly zjištěny. Nesprávným pojetím a zařazením speciální nápravné péče v deseti třídách I. stupně je překročen týdenní limit o jednu hodinu, předmět je formálně vykazován jako nepovinná logopedická péče. V ostatních třídách jsou učební plány dodrženy.

Další zjištění - zařazování žáků a statistické výkaznictví

Žáci jsou do specializovaných tříd zařazováni na základě doporučení PPP, výjimečně speciálně pedagogického centra a škola je ve výkazu o základní škole vede jako žáky zdravotně postižené, na které vyžaduje přidělení zvýšených finančních prostředků. Zařazování žáků není v některých případech v souladu s § 7 odst. 4 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách, ředitelka při něm nevychází z podkladů shromážděných PPP.

Zavedený systém kontrolních vyšetření v PPP při přestupu na druhý stupeň neodpovídá ustanovení § 6 odst. 2 vyhlášky č. 127/1997 Sb., podle kterého by ředitelka, nastane-li změna v charakteru postižení žáka, měla po projednání se zákonným zástupcem podat návrh na jeho zařazení do běžné třídy základní školy. V docházce do specializovaných tříd automaticky pokračují téměř všichni žáci většinou až do devátého ročníku, což není ve všech případech optimální. Tato skutečnost je mnohdy i v rozporu s hodnocením žáků v individuálních plánech, ze kterých je zřejmé, že ke změně v charakteru postižení došlo. Diskutabilní však může být přístup učitelů k tomuto hodnocení. Ojedinele bylo zjištěno, že ve specializovaných třídách setrvávají i ti žáci, u nichž na základě kontrolního vyšetření indikace pro zařazení do dyslektické třídy pominula. Tento segregáčnický přístup neodpovídá současným integračním trendům.

V běžných třídách je integrováno 16 zdravotně postižených žáků se specifickou poruchou učení. Pouze ve dvou případech byla předložena dokumentace uvedených žáků v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 18 996/97-22 a požadavek na přidělení zvýšených finančních prostředků byl oprávněný.

Délka docházky do specializované třídy není pro všechny žáky optimální, ředitelka při změně v charakteru jejich postižení nepostupuje dle platné právní normy (viz protokol).

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování - zjištění z hospitací

Český jazyk - specializované třídy, 4 hospitace

Všechny hodiny vedly odborně i pedagogicky způsobilé učitelky. Vyučovací jednotky měly většinou klasickou strukturu; časté střídání činností mělo logickou návaznost, nechyběla motivace. Práci ve skupinách byly rozvíjeny sociální vztahy, především ochota ke spolupráci, žáci měli možnost podílet se na hodnocení své práce.

Z hlediska speciální péče byla efektivní pouze jedna hodina; nácvik specifických dovedností zde prolínal s procvičováním učební látky, použité metody a formy odpovídaly požadavkům jazykového vyučování ve specializované třídě. Ostatní vyučující se zaměřovali jen na rozvíjení expresivní a formální stránky řeči, ojediněle na rozvoj fonemického sluchu, případně na práci s textem. V některých hodinách byly shledány zásadní metodické nedostatky, v doplňovacím cvičení nebyla rozlišována kvantita samohlásek, přestože patří k nejběžnějším příznakům specifické poruchy a nebyla opravována nesprávná technika čtení. Ojediněle bylo zaznamenáno diferencování náročností vzhledem k individuálním schopnostem žáků a zařazení účinné relaxace. Závěrečné hodnocení hodiny a výkonu žáků většinou chybělo, speciální pomůcky neměli žáci v hodinách k dispozici. **Úroveň jedné hodiny je hodnocena jako nadprůměrná, ostatních jako průměrná. Hlavní rezervy byly zjištěny v průběžném nácviku specifických dovedností. Stupeň hodnocení - průměrný.**

Český jazyk - běžné třídy, 2 hospitace

Hospitované hodiny, vedené odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami, se vyznačovaly klasickou stavbou, frontální organizací výuky a tradičními formami práce. Podíl samostatných činností žáků byl minimální. V prvním ročníku vyučující často střídala učební formy, ale zásadním způsobem chyběla motivace a zařazení hravých aktivit. Prostor pro prezentaci vědomostí a dovedností nebyl poskytnut všem žákům. Obě učitelky věnovaly náležitou pozornost řečovému projevu a průběžné kontrole porozumění učivu. V hodině začínající učitelky byla pozitivem diferencovaná práce ve skupinách. V závěrech hodin chybělo shrnutí učiva a zhodnocení dosažených cílů. **Stupeň hodnocení - průměrný.**

Matematika, 4 hospitace

Všechny hodiny vedli vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí; vyučovací cíle byly vždy stanoveny a žáci s nimi seznámeni. Kvalita dvou hodin byla vynikající, jejich stavba promyšlená, významně byla uplatněna zásada názornosti. Vyučující kladli důraz na procvičování učební látky a případnou korekci chyb v souvislosti s opakovaným vysvětlováním učiva a využitím získaných dovedností v praxi. Při výkladu byli žáci vedeni k vyvozování vlastních soudů i k hledání různých způsobů řešení. Nechybělo závěrečné shrnutí učiva. Druhé dvě hodiny měly klasickou stavbu, byly charakteristické frontální prací. Individuální přístup směrem ke slabším žákům nebyl dostačujícím způsobem uplatňován, u jedné vyučující byly zjištěny dílčí metodické nedostatky. **Jedna hodina je hodnocena jako vynikající, jedna jako nadprůměrná a dvě jako průměrné. Stupeň hodnocení - spíše nadprůměrný.**

Prvouka, přírodověda, 3 hospitace

Odlišná kvalita pedagogických výkonů neumožňuje zobecnění jejich hodnocení. Dvě ze tří hospitovaných hodin vedly učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jednu vyučující s odbornou způsobilostí v oblasti vychovatelství. Jedna hodina byla zaměřená na opakování realizované netradiční formou, při které se mohli úspěšně zapojit i prospěchově slabší žáci. Opakování se vyznačovalo velkou názorností a vysoce objektivním vzájemným hodnocením dětí. Samostatná práce byla rozsahem i náročností přiměřená a orientovaná na základní učivo. Organizace druhých dvou hodin nebyla dobře zvládnuta. Roztříštěná stavba jedné hodiny, formulace otázek a nejasné organizační pokyny vyučující znesnadňovaly žákům přehled v učivu. Stanovený cíl nebyl splněn. Pozitiven druhé hodiny bylo rozvíjení sociálních vztahů při skupinové práci, negativem značná nekázeň a nesoustředěnost žáků. **Kvalita jedné hodiny je hodnocena jako nadprůměrná, jedné jako průměrná a jedné jako podprůměrná. Stupeň hodnocení - průměrný.**

Přírodověda, vlastivěda - 5. ročník, 2 hospitace

Vyučovali zkušený a plně kvalifikovaný učitelé. Obě hodiny byly organizovány jako frontální výuka s kvalitní názorností a velkým podílem komunikace. Žáci předvedli dobré znalosti i dovednosti, včetně pracovních a sociálních návyků, v 5. ročníku navíc i velmi dobrou úroveň vícehlasého sborového zpěvu v úvodu hodiny. Výrazné osobnosti učitelů dětem vytvářejí přirozený lidský vzor a mají motivační účinek. V přístupu obou byl patrný respekt k osobnosti žáka, pozitivnost a pedagogická profesionalita. V chlapecké specializované třídě velmi dobře působí mužský fenomén, třídní učitel je muž. Rezervy jsou ve větším zařazování aktivních a kooperativních činností dětí. *Stupeň hodnocení nadprůměrný.*

Logopedická péče, nepovinný předmět

Nesprávné zavedení předmětu již bylo uvedeno (viz bod 3 a 4). Sledovaná výuka byla orientována na nácvik specifických dovedností žáků s vývojovou poruchou učení. Učební činnosti byly pro všechny žáky po celou hodinu stejné, nediferencované, bez ohledu na jejich konkrétní individuální výukové problémy a speciální vzdělávací potřeby. *Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.*

Pracovní činnosti, práce s počítačem - specializovaná třída, 8. ročník, 1 hospitace

Učebna je vybavena devíti síťově zapojenými počítači moderní vývojové řady, na osmi z nich pracovalo 11 žáků; vyučovala kvalifikovaná učitelka. Úvodní část hodiny byla věnovaná základním informacím o struktuře a činnosti počítače, žáci jsou postupně a systémově seznamováni s nejdůležitějšími pojmy. Většina časového prostoru byla využita k aktivnímu osvojování základních uživatelských dovedností a k procvičování matematických příkladů v učebním programu. Proces učení byl efektivní, velmi dobře vyhovoval potřebám žáků se SPU. Atmosféra hodiny byla přátelská a pracovní, k činnostem učitelka žáky dobře motivovala, učební osnovy jsou plněny. *Stupeň hodnocení - spíše nadprůměrný.*

Přírodopis, chemie - 7. a 9. ročník, 3 hospitace

Personální zajištění předmětů je plně odborné, vyučují dvě učitelky s dlouhou pedagogickou praxí. Materiálně-technické podmínky k výuce jsou průměrné. Pracovny jsou zastaralé a slouží jako běžné kmenové třídy; vybavení pomůckami, chemikáliemi a potřebami je přiměřené. Jako neúčelné se jeví některé časové dotace, např. žáci 9. ročníku mají již třetí rok 2 hodiny chemie týdně, v 7. ročníku naopak jedna hodina přírodopisu chybí.

Hodina v 7. ročníku měla ve všech činnostech jen frontální pojetí, žáci byli pouze v roli posluchačů a diváků. Zásada názornosti byla dodržována, učivo bylo vyvozováno v logických souvislostech. Pozitivem byl dynamický projev učitelky i její dobrý vztah k dětem. V závěru hodiny chybělo shrnutí, kontrola naučeného a zhodnocení; časově výuka přesáhla do přestávky. Rezervy jsou v kontrole žákovských sešitů.

V dalších dvou hodinách byl věnován větší prostor aktivním činnostem; pracovalo se ve skupinách, v chemii si žáci laboratorními technikami opakovali základní učivo. Hodiny byly organizačně dobře zvládnuté, žáci byli při praktických činnostech pozorní a ukáznění, dobře spolupracovali. Kromě metodické zdatnosti učitelka předvedla vůči žákům také sklony k autoritativnímu a netaktnímu vystupování. Učební osnovy obě učitelky plní. *Souhrnný stupeň hodnocení - průměrný.*

Výtvarná výchova - 9. ročník, 1 hospitace

Většinu hodin výtvarné výchovy vyučuje zkušená a kvalifikovaná učitelka s odbornou způsobilostí pro předmět. Ve sledované třídě má Vv jednohodinovou dotaci

týdně. Vlastní hodina byla metodicky velmi dobře řízena a organizována. Pod odborným vedením žáci dostávají příležitost aplikovat teoretické a praktické poznatky ve své vlastní výtvarné činnosti, učí se dovednostem různých výtvarných technik a prostředků, jsou vedeni k pochopení výtvarného umění. Roční tematický plán učiva je vyvážený a odpovídá učebním osnovám. Práce žáků i umístění v různých výtvarných soutěžích vypovídají o kvalitní výuce předmětu. Oblast, kde lze předpokládat problémy a rizika je ve vzájemném vztahu učitel - žáci, častější zápisy o negativním chování žáků v žákovských knížkách nasvědčují na nekompromisní postoj vyučující k výchovným problémům některých žáků. *Stupeň hodnocení - nadprůměrný.*

Anglický jazyk - 6. ročník, 1 hospitace

Vyučovala externí učitelka bez odborné i pedagogické způsobilosti, bez učitelké praxe. Výuka probíhá v nedělené třídě. K 23 žákům VI. A jsou přiřazeny ještě dvě další děti ze specializované 6. třídy; jedná se o žáky, kteří na školu přestoupili z jiné školy a kteří nemohou ve svých třídách pokračovat ve výuce anglického jazyka, protože je zde zavedena výuka němčiny.

Nezkušené učitelce nelze upřít snahu a zájem, hodina byla připravena; žáci vystřídalí několik druhů činností, zaměřených na procvičování gramatických jevů, výslovnost, porozumění tištěnému textu, slovní zásobu a psaní. Poslechová část chyběla, konverzační složky bylo málo. Pěkně zvládnutá byla říkanka k pohybovému cvičení, kterou děti s chutí využily jako průběžnou relaxaci. Vztah učitelky s dětmi je přátelský a bezproblémový, promítá se i do motivace a vztahu dětí k předmětu. Celkově je výuka ale jen průměrná, sčítá se faktor vysokého počtu žáků s nezkušeností a neobdobností učitelky. Během hodiny nebyl zaznamenán žádný výrazný individuální přístup k dětem ze specializované třídy. *Stupeň hodnocení - průměrný.*

Obecná zjištění- výuka a hodnocení ve specializovaných třídách

Speciální péče v běžných hodinách spočívá převážně v rozvoji mluvních dovedností a v kvalitní práci s textem, zaměřené na správnou techniku čtení a porozumění čtenému. Minimálně byly při výuce používány speciální pomůcky, žáci měli k dispozici většinou jen standardní nástěnné informační tabule, na prvním stupni čítanky pro dyslektiky.

Při ověřování míry osvojených vědomostí žáky je výrazně dle záznamů v žákovských knížkách upřednostňována písemná forma (přepisy, opisy, doplňování) včetně diktátů. Nevhodné je klasifikování diktátů a rozsáhlejších písemných prací na počátku školního roku (po 14denní docházce).

Při klasifikaci je ke specifické poruše učení přihlíženo jen částečně. Vyučující mnohdy nerozlišují specifické chyby a chyby z neznalosti učiva, nevyužívají možnosti hodnotit jen míru osvojení probírané učební látky, případně chybný výkon neklasifikovat. Málo je zohledňována vysoká chybovost žáků v gramatických jevech nesouvisejících se specifickou poruchou učení v důsledku vysokého psychického zatížení. Naprosto nevyhovující a nepedagogický je přístup těch vyučujících, kteří písemné práce (většinou diktáty) hodnotí u téhož žáka opakovaně nebo výhradně známku nedostatečná, v lepším případě dostatečná.

Klasifikace žáků jak v běžných, tak ve specializovaných třídách vykazuje i další závažné nedostatky. Za výchovné přestupky - nesplnění úkolu jsou žáci z předmětu hodnoceni známku nedostatečná, rovněž nedostatečnou vyučující průběžně klasifikují i z předmětů výchovného charakteru (např. žáci z dysgrafií ve výtvarné výchově).

Průběžné písemné hodnocení se zaměřuje především na chybu, špatné známky děti demotivují. V průběhu hodin většina učitelek žáky povzbuzovala a chválila. Od širšího slovního hodnocení bylo upuštěno, podle sdělení paní ředitelky, na žádost rodičů.

Pozitiva poskytované péče jsou především v respektování pracovního tempa, částečně v realizaci individuálního přístupu. Zásadní rezervy jsou ve způsobu ověřování vědomostí, motivujícím hodnocení i klasifikaci a nácviku specifických dovedností v rámci běžné výuky.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Velká část žáků má nebo měla vzdělávací obtíže; pro prospěchové selhávání nebo problém s chováním na jiných školách jich řada přestoupila na zdejší školu. Přesto, že jim zde není často poskytována optimální odborná péče, zaměřená na odstraňování jejich specifických problémů, přesto, že škola nemá optimální podmínky, je zřejmé, že ve většině případů se stav zlepšuje. Děti se v malém kolektivu zklidňují, získávají větší sebevědomí, navazují vztahy, ve škole se cítí šťastnější. Redukce školních konfliktů se pozitivně přenáší i do jejich rodin. Hlavní poznatek z besedy se žáky je zjištění jejich osobitosti, praktičnosti, vyspělosti v osobních názorech, jejich schopnost sebekritiky. Všeobecně oceňovali dobrý přístup většiny učitelů; hodnotili také školní akce, zejména "Dny praktické výuky", které se realizují pravidelně každý měsíc. Závěry z kontrolních vyšetření žáků se specifickou poruchou učení vypracované PPP rovněž potvrzují dobré výsledky.

S tímto zjištěním kontrastuje výroční klasifikace. Na vysvědčeních je vysoký počet neprospívajících nebo neúspěšných žáků. Výjimečným poznatkem je zjištění z klasifikace na II. stupni. Externí učitel hodnotil v pololetní klasifikaci z předmětu práce s počítačem z 11ti žáků dva nedostatečnou, 7 dostatečnou a pouze dva dobrou známkou. Jeden žák neprospěl z předmětu rodinná výchova. (Vzhledem k rozvrhu se nepodařilo v orientační inspekci provést hospitace a hlubší kontrolu v uvedených předmětech). V některých případech je zřejmé, že učitelé důsledně nedodržují metodický pokyn MŠMT ČR čj. 23472/92-21 pro hodnocení žáků se specifickou poruchou. Značný počet neúspěšných žáků je také v běžných třídách, počet vyznamenání je přiměřený.

Z hlediska chování zde nejsou závažné kázeňské problémy; během inspekce se děti projevovaly jako vstřícné a ukázněné. Bez ohledu na klasifikaci lze z jevových stránek usuzovat na kladné působení školy, zejména v oblasti výchovné.

Stupeň hodnocení - spíše nadprůměrný.

7 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy cíleně sleduje vzdělávání učitelů, zejména odborné vzdělávání učitelů dyslektických tříd. Rozšiřuje pedagogickou osvětu formou tištěných informací, různých kopírovaných článků, zajišťuje odborné časopisy a literaturu, důsledně sleduje zápisy předmětových komisí a usiluje o pedagogické vedení učitelů. Převažující formou vzdělávání jsou různé semináře, učitelskou kvalifikaci vysokoškolským studiem získává jedna učitelka.

Stupeň hodnocení - spíše nadprůměrný.

8 Hodnocení činnosti školských zařízení

Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna.

Školní klub: Vznikl v tomto školním roce, evidován je v rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Sdružuje 17 zájmových kroužků, které vedou převážně učitelé. Vedení školy

stanovilo pro tyto činnosti jasná organizační pravidla, způsob kontroly i hodnocení; dokumentace je řádně vedena. Nabídka je pro žáky I. i II. stupně zajímavá. Součástí klubu jsou kroužky: zdravotnický, výpočetní techniky, sborový zpěv ve třech skupinách, výtvarný, technický, turistický, zdravotní Tv, přírodovědný, fyzikální, matematický, ručních prací, Klub mladého diváka, školní časopis, Peer aktivistů.

Kontrola ve školní družině a v zájmových kroužcích školního klubu nebyla provedena. *Nehodnoceno stupněm.*

ZÁVĚRY

Výrazná pozitiva:

- Ve škole převažuje přátelská a klidná atmosféra.
- Mezi žáky specializovaných a běžných tříd jsou bezproblémové vztahy, bez závažných kázeňských problémů.
- Žáci, kteří přešli z jiných škol do specializovaných tříd se cítí v prostředí školy a malých třídních kolektivů spokojeni, oceňují přístup většiny učitelů.
- Sledovaná dokumentace k řízení školy má velmi dobrou úroveň; organizace a struktura managementu odpovídají potřebám velké školy.

Výrazné nedostatky:

- Podle orientačních zjištění - většina učitelů nevyužívala předpokládaných reedukačních a kompenzačních metod při běžné výuce, nevyužívala prostor, který poskytují třídy s nízkým počtem dětí. Všem žákům specializovaných tříd I. stupně je naopak ještě přidávána další hodina nápravné péče. Tím dochází k časovému přetěžování žáků a také k neefektivnímu čerpání finančních prostředků.
- Dokumentace integrovaných, zdravotně postižených žáků se SPU v běžných třídách není ve většině případů v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 18 996/97-22 a požadavek na přidělení zvýšených finančních prostředků byl neoprávněný.
- V mnoha případech byly zjištěny nedostatky při klasifikaci žáků, včetně dětí se SPU; nedostatečné známky v pololetí z předmětů práce na počítači a rodinná výchova nasvědčují na nesprávné naplňování filozofie učebních osnov a neúčinnou kontrolní práci vedení školy.

Doporučení škole:

- Zvážit zachování specializovaných tříd ve stávajícím rozsahu až do 9. ročníku. Neoddělovat žáky po celou dobu jejich základní školní docházky, respektovat a individuálně posuzovat jejich vývojové potřeby. Důsledně respektovat § 6 odst. 2 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách, včas přerazovat do běžných tříd. Tímto opatřením by došlo i k lepšímu prostorovému využití budovy.

- Při zařazování žáků do specializovaných tříd se ve všech případech řídit podle § 7 odst. 4 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách. Dokumentaci individuálně integrovaných žáků vést podle metodického pokynu MŠMT ČR k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením čj. 18996/97-22.
- Neopakovat nesprávný postup při zavedení nepovinného předmětu logopedická péče, důsledně postupovat podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 21 224/98-24 k zabezpečení logopedické péče ve školství.
- Zvážit možnost alternativního typu integrace žáků se SPU pouze při některých předmětech.
- Učitele motivovat k aktivním učebním metodám, k učení prožitkem žáků; posilovat kooperativní skupinové, ale i individuální aktivní činnosti, omezovat neefektivní frontální formy, které vyvolávají pouze pasivní a neúčinné učení.
- Zaměřit se na zařazování relaxačních činností během vyučovacích hodin, podle možností vytvářet relaxační zóny (koutky pro hraní, koberce, lehké sportovní náčiní, stoly pro stolní tenis, pobyty venku).
- V hospitační činnosti se tematicky zaměřit na sledování psychohygienických podmínek výuky, zejména na včasné ukončování hodin a dodržování přestávek, na začátky a závěry hodin.
- Zaměřit se na oblast klasifikace a hodnocení žáků. Do přehledů klasifikace a chování, které vypracovávají ke čtvrtletí třídní učitelé, zavést sledování individuálně integrovaných žáků. Při hodnocení dětí se SPU důsledně vycházet z metodického pokynu MŠMT ČR čj. 23 472/92-21.
- Zaměřit na vlastní sebehodnocení vzdělávacích výsledků, zejména v běžných třídách.
- Nepřipustit klasifikaci nevypracovaných domácích úkolů nebo zapomenutí učební pomůcky, nehodnotit klasifikačním stupněm 5.
- Omezovat povinné domácí úkoly, zejména u starších žáků. Nahrazovat je úkoly dobrovolnými, preferovat motivaci před sankcí.
- Sledovat úroveň reedukačních kompenzačních výukových metod a zajištění kvalifikované pomoci v hodinách. Dbát na běžné využívání všech dostupných pomůcek, včetně speciálních.
- Učebnici vyřazenou ze seznamu MŠMT je možné používat pouze příležitostně jako učebnici doplňkovou, nikoliv základní.
- Založit žakovskou radu, která bude mít možnost ovlivňovat život dětí ve škole; využíváním přirozené aktivity dětí posilovat jejich občanské vědomí.
- Vytvořit neformální nabídku volitelných předmětů.
- Pro přestupující žáky vytvářet v rámci jejich adaptace dočasné doučování.

Doporučení zřizovateli:

- Pokračovat v odstraňování technických problémů, řešit havarijní stav říms a vnějšího pláště budovy.
- Řešit stav žakovských šaten.

Doporučení školskému úřadu:

- Podporovat materiální rozvoj a činnost školy. Její umístění, klasické a účelné uspořádání, prostornost tříd, i potenciál pracovníků jsou předpokladem pro vytvoření kvalitní školy,

kteřá chce nabízet pomoc dětem, které na jiných školách pro specifické poruchy učení selhávají. Stávající výsledky jsou prokazatelné.

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ

Škola pracuje ve složitých podmínkách. Má vysoký podíl problémových žáků, chátrající budovu, na 1. stupni nedostatek mladších učitelů. Profiluje se širokým rozsahem specializovaných tříd. Zajištění běžné výchovně-vzdělávací práce a odborné i účinné péče o tyto žáky klade vysoké nároky na pedagogický sbor, na jeho speciálně pedagogickou a psychologickou přípravu, na intenzivní spolupráci s odbornými poradenskými pracovišti i rodiči. Škola by potřebovala vlastního psychologa. Samozřejmě by měly být kvalitní prostorové a materiální podmínky, cíleně zaměřené na kompenzaci specifických poruch. Zejména se jedná o prostředí pro relaxační aktivity a pro různé typy praktických činností. Toto zázemí nemůže ředitelství školy bez pomoci zřizovatele a školského úřadu samo vytvořit.

Z hlediska podmínek je škola zatím na spíše podprůměrné úrovni; je zde ale dostatek učitelů, kteří pedagogickou práci vykonávají v těžkých podmínkách zodpovědně, odborně a se zaujetím, jiní jsou teprve na začátku. Řízení školy se jeví jako dobře strukturované, cílevědomé, zodpovědné a ve většině oblastí účinné. Největší rezervy jsou v odborné práci učitelů s dětmi se speciálními poruchami učení, v další osvětě a vzdělávání pedagogů, v komunikaci se žáky, v respektu k jejich speciálním i přirozeným potřebám, v klasifikaci a hodnocení.

Při všech problémech a nedostatcích se žáci v této škole cítí dobře a pokud přestoupili z jiné školy, vnímají svůj přestup jako vysvobození z obtíží, kterými prošli. Zachování školy, kde vedle sebe přirozeně žijí všechny typy dětí a kde je nabízena kvalifikovaná odborná pomoc, má hluboký humánní smysl. Proto by bylo vhodné umožnit škole rozvoj na této zvolené cestě.

Hodnocení výchovně-vzdělávací práce v souhrnu všech zjištění - pozitiva a negativa jsou v rovnováze, stupeň průměrný.

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu .Mgr. Eva Kindlová, v.r.

člen týmu PaedDr. Jitka Kozáková, v.r.

V Berouně dne 28. dubna 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne 4. května 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Mgr. M. Páralová

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Kladno, nám. Starosty Pavla 44, 272 00 Kladno	1999-05-14	022-176/99-2157
Školský úřad: V. Nejedlého 1575, 272 01 Kladno	1999-05-14	022 177/99-2157

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
nebyly	---	---